

Vi legger igjen flere penger i norsk næringsliv enn kraftsektoren gjør, skriver artikkelforfatteren. Foto: Statnett

Vekst her foran nye kraftkabler

Prosessindustrien gir oss nye kompetansjobber og grønn vekst. Det får vi mindre av om vi eksporterer mer av kraften.

Norsk prosessindustri består av mange ulike bedrifter som bidrar til store eksportinntekter og ringvirkninger til samfunnet. De er verdensledende innen klima og miljø og produserer produkter med mindre karbonavtrykk enn konkurrentene i andre land. Det såkalte veikartet for prosessindustrien beskriver hvordan denne næringen kan vokse samtidig som den på sikt fjerner alle utslipp.

Forutsetningen for at vi skal nå våre ambisjoner er fortsatt rikelig tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktig pris.

Prosessindustrien, i motsetning til kraftbransjen, er eksportrettet og konkurrerer på et beintøft globalt marked. Konkurransedyktige kraftbetingelser er selve bunnplanken for å kunne konkurrere globalt. I tillegg må vi være best på kompetanse, produktivitet og innovasjon for å overleve og vokse.

Kraftoverskuddet vi har i dag gir oss denne konkurransefordelen og dermed muligheter for grønn vekst i form av mer klimavennlig industriaktivitet.

Innlegg Helge Aasen og Stein Lier-Hansen

Helge Aasen, administrerende direktør i Elkem og styreleder i Norsk Industri.

Stein Lier-Hansen, administrerende direktør i Norsk Industri.

Ikke alle mener at kraften skal brukes til grønn vekst i Norge. Enkelte kraftprodusenter, for eksempel, mener bygging av flere utenlandskabler, som vil gi økte kraftpriser og dermed høyere inntekter til kraftprodusentene, er veien å gå.

Og kraftbransjen har langt på vei fått viljen sin. Statnett er i ferd med å bygge to nye kabler til henholdsvis Tyskland og Storbritannia. Nå går debatten om flere

kabler, som den konsesjonssøkte og privateide NorthConnect-kabelen til Skottland.

Utbyggerne har selv anslått at den samlede prisøkningen fra disse tre kablene vil bli cirka fem øre per kilowattime (kWh). Prisøkningen vil gjelde for alle strømforbrukere.

For prosessindustrien gir dette en årlig merkostnad på rundt to milliarder kroner. En mindre bedrift med forbruk på én gigawattime (GWh) må betale 50.000 kroner mer hvert år, mens strømkostnaden for en vanlig husholdning vil stige med en tusenlapp.

I tillegg kommer økninger i nettleien som en konsekvens av nye kabler og den antatte prisøkningen som vil komme av at Sverige og Danmark nå skal bygge til sammen fire kabler til kontinentet.

Kraftbransjen mener flere kabler er en god idé for samfunnet og begrunner sin påstand med at kraftbransjens verdiskaping er høyere enn fastlandsindustriens. Høyere inntekter for kraftbransjen vil gi høyere verdiskaping for samfunnet enn vekst i industrien vil, heter det.

Det er en misvisende fremstilling.

Tallet som kraftbransjen

braker i sin argumentasjon, er SSBs bruttoprodukt, definert som produktinnsats, eller verdien av varesalg minus kostnadene av å fremstille dem. Dette tallet sidestilles ofte med verdiskaping, men sammenhengen er upresis.

Bruttoproduktet er, helt riktig, høyere for kraftbransjen enn for de ulike industrisektorene, men det er fordi prosessindustrien har en mye høyere produktinnsats enn kraftbransjen. Sagt på en annen måte: Vi legger igjen flere penger i norsk næringsliv enn kraftsektoren gjør.

I 2014 var industriens produktinnsats på over 600 milliarder kroner. Her inngår kjøp av varer og tjenester fra bedrifter i hele landet, inkludert elektrisk og mekanisk utstyr, verksteds- og reparasjonstjenester, transportkjøretøy og, ikke minst kraft.

Kraftbransjens produktinnsats er til sammenligning bare 2,5 prosent av industriens.

Industriens aktiviteter involverer altså i større grad landets og lokalsamfunnenes øvrige næringsliv, skaper behov for høykompetente arbeidsplasser og dyrker oppfinnsomhet og nytenkning i alle sine virksomheter.

Statnetts to kabler pluss de nye kablene fra Sverige og Danmark vil gi høyere strømpriser og store endringer i kraftsystemet vårt. Slike høyere kraftpriser forringer en viktig konkurransefordel for prosessindustrien. De vil ikke presse oss ut av markedet over natten, men de vil gjøre det vanskeligere å vokse her hjemme.

Vi mener det er på tide å stoppe opp og la kraftsystemet få tid til å tilpasse seg de kablene som er under bygging, noe Statnett også har tatt til orde for.

Politikerne står foran et viktig veivalg. Ønsker de å satse på grønn vekst i Norge ved å legge til rette for at den fornybare kraften vår skal bidra til vekst i en industri som gir store ringvirkninger til lokalsamfunn, utvikler nye klimateknologier og kompetent arbeidskraft og er en av Norges mest produktive næringer? Eller vil de legge til rette for høyere kraftpriser gjennom bygging av enda flere kabler?

Helge Aasen, administrerende direktør i Elkem og styreleder i Norsk Industri, og **Stein Lier-Hansen**, administrerende direktør i Norsk Industri